

(Политика, 21.06.2009)

Најконкретнији резултат протеклог Самита шефова држава централне Европе је, према речима српског председника Бориса Тадића, то да је Србија дошла на још једну степену више када је у питању либерализација визног режима а имајући у виду позицију и ставове чланица Европске уније који су ових дана учествовали на скупу у Новом Саду. У разговору за „Политику”, председник Србије каже да се грдно варају они који мисле да смо завршили разговоре о визној либерализацији.

„Морамо сваког дана убеђивати све како не бисмо имали непријатно изненађење крајем ове године и како бисмо од почетка следеће године учинили нешто веома важно за грађане Србије, а то је укидање виза. То сам обећао грађанима на изборима. Моја је и морална и политичка обавеза да с представницима Владе Србије довршим тај посао и верујем да то могу да урадим. Овај самит је био једна од прилика за овај посао”, рекао је председник Србије.

Који би још могли да буду конкретни резултати овог самита?

Овај самит је био и прилика да још једном разговарам с представницима ЕУ и да покренем тему да једна држава у ЕУ не може блокирати све оне државе које желе да постану чланице ЕУ, при чему се говори о неопходности ратификације Лисабонског споразума. Имали смо једну веома важну дебату на тему Лисабонског споразума и било је различитих мишљења представника држава ЕУ, при чему су словачки, италијански и чешки председници били најактивнији у тој дебати, али је на крају преовладало мишљење да западни Балкан, пре свега, има првенство уласка у ЕУ, а потом и неке друге регије као што су источна Европа и Турска. То је једна врло конкретна ствар и веома је важно што смо на овом самиту то потврдили, при чему ће учесници овог самита који су у ЕУ имати начин да кроз институције ЕУ покрену ту дебату и буду на неки начин адвокати оваквог нашег мишљења.

Чешки председник Вацлав Клаус, с једне стране, подржава европске интеграције Србије а, с друге стране, жестоки је евроскептик и противник Лисабонског споразума те још није потписао његову ратификацију. Да ли је дошло до неког

помака у његовом ставу, имајући у виду да је „Лисабон” на неки начин и услов даљих проширена ЕУ?

Потпуно је јасан став Вацлава Клауса, чешког председника и мог пријатеља, да је Србија и те како добро дошла у ЕУ. Он је противник Лисабонског споразума из потпуно другачијих разлога, а то је начин функционисања ЕУ. Он не подржава идеју да Европска унија треба да иде ка томе да буде заједница региона, већ се залаже за то да она мора бити заједница националних држава или држава по себи. Ја имам разумевања за такав став али је веома важно да се таква дебата не сломи на питању интеграције западног Балкана, Србије и осталих држава и ту смо се потпуно сложили.

Да ли су дебатама затвореним за јавност изнети предлози неког новог енергетског повезивања који не подразумева само гасоводе као што су „Јужни ток” и „Набуко”?

У свом излагању акценат сам ставио на тему енергетике у контексту развоја економије, безбедности и европских интеграција. Простор западног Балкана је просто незаобилазан јер је најкраћи пут између Европе и Азије, али и Европе и енергетских снабдевача у Каспијском басену. Ту, пре свега мислим, на Русију, Туркменистан, Казахстан, Азербејџан, а у будућности и Иран, али и Египат као новог и врло значајног произвођач гаса, који већ гради гасовод према Израелу, према Сирији и чији гасовод би, евентуално, преко Турске ишао према Европи.

Европа има обилне потребе за гасом јер ће јој у року од пет година бити потребно по двеста милијарди кубних метара гаса годишње. Постојећи гасоводи који су пројектовани, као што су „Северни ток”, „Јужни ток” и „Набуко” обезбеђују деведесет милијарди кубика гаса. Дакле, недостаје још сто десет милијарди кубика гаса, при чему будући гасоводи морају ићи преко западног Балкана. Невоља је у томе што нас заобилази „Набуко”, али траса тог гасовода још није дефинитивно одређена и ми ћемо све учинити да он једним делом прође кроз Србију, као што оба гасовода у југоисточној Европи пролазе кроз Бугарску тако да бисмо желели и да ми добијемо такав статус.

Бугарска је у повлашћеном положају јер осим што би „Набуко” и „Јужни ток” требало да прођу кроз њену територију, она је склопила и уговор о допремању течног гаса из Катара. Да ли су изложене неке идеје о новим изворима гаса неопходног западном Балкану?

Морамо да постанемо битни за Европску унију

Пише: Борис Тадић
субота, 20 јун 2009 13:18

У том контексту, неформално сам предложио мојим саговорницима са западног Балкана и неких држава ЕУ, које припадају југоисточној Европи, идеју о изградњи, планирању и заједничком пројектовању енергетских капацитета у региону. То би било веома важно јер би подигло наше перформансе и постали бисмо атрактивнији за учлањење у ЕУ. Изградња складишта гаса на овим просторима, пре свега у Србији али можда и у Босни и Херцеговини у будућности, чини читав простор западног Балкана још атрактивнијим за интеграције. Дакле, морамо да подигнемо укупне капацитете наших земаља, а не само да вршимо законску реформу, да будемо битни за ЕУ. Уколико нисмо битни, мања је могућност да ћемо ући у процес европских интеграција.

С наше стране морамо све да учинимо да овај простор буде атрактивнији за Унију. Питање енергетике је директно везано за политику и безбедност и у том смислу, уколико Србија и цео регион буду транзиционо подручје за енергенте, постаћемо и важна безбедносна тачка. Интерес Европе је да интегрише сваку важну безбедносну тачку. Наш посао је да појачавамо аргументе наше битности за читав европски простор у економском, енергетском, безбедносном а тиме и политичком смислу.

(Разговарао Ненад Радичевић)